

Záznam z jednání Výboru pro prevenci domácího násilí konaného dne 13. prosince 2012

Místo schůze: Praha, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1/376, místnost č. 056 (od 13:00 do 16:15 hod.)

Přítomné členky a členové (zástupkyně a zástupci členek a členů s hlasovacím právem):

	Jméno	Organizace
1.	<i>Bednářová Zdena Zuzana</i>	Acorus
2.	<i>Budinová Adriena</i>	Nezávislá odbornice
3.	<i>Frydová Hana</i>	MŠMT
4.	<i>Gjuričová Jitka zástup: Elznicová Tatjana, Fürbacherová Iva</i>	MV
5.	<i>Holušová Barbora</i>	IC Praha
6.	<i>Hovorka Daniel</i>	MPSV
7.	<i>Jonitová Bronislava</i>	MO
8.	<i>Kosařová Jana</i>	Život 90
9.	<i>Krpálková Jindřiška</i>	nezávislá odbornice
10.	<i>Laurenčíková Klára</i>	Univerzita Karlova
11.	<i>Lienau Marie zástup: Poláková Jitka</i>	proFem, o.p.s.
12.	<i>Prokopová Zdeňka</i>	ROSA, o.s.
13.	<i>Marvanová Vargová Branislava</i>	nezávislá odbornice
14.	<i>Truellová Iva</i>	MZd
15.	<i>Vitoušová Petra</i>	Bílý kruh bezpečí

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Čechová Jitka</i>	Persefona
2.	<i>Čuhelová Kateřina</i>	Krajský soud v Brně
3.	<i>Dvořáková Andrea</i>	MPSV
4.	<i>Hofmann Ondřej</i>	MSp
5.	<i>Knoblochová Helena</i>	Europodnikatelka 21. století
6.	<i>Potměšil Jan</i>	nezávislý odborník
7.	<i>Spoustová Ivana</i>	advokátka
8.	<i>Vojtíšková Martina</i>	Asociace pracovníků intervenčních center

Hostky/é:

	Jméno	Organizace
1.	<i>Dobeš Jan</i>	MPSV
2.	<i>Kunc Kamil</i>	proFem

Sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů:

Šafařík Radan, Lucia Zachariášová

Z celkového počtu **23** členů a členek bylo zahájení jednání Výboru přítomno **14** osob s hlasovacím právem, tj. Výbor byl schopný se usnášet.

Návrh programu jednání Výboru pro prevenci domácího násilí, 13. prosince 2012

1. Schválení programu	J. Krpálková
2. Informace o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí v roce 2012	zástupci a zástupkyně resortů
3. Vzdělávání soudců a soudkyň v oblasti domácího násilí	K. Čuhelová
4. Informace o aktivitách kyperského předsednictví Rady EU v oblasti domácího násilí a násilí na ženách	sekretariát, J. Krpálková
5. Představení analýzy ekonomických dopadů domácího násilí	J. Poláková, K. Kunc
6. Informace o činnosti pracovní skupiny pro vytvoření standardů pro azylové domy a pracovní skupiny pro vytvoření standardů práce s násilnou osobou	J. Krpálková
7. Zhodnocení plánu práce Výboru na rok 2012 a výhled činnosti na rok 2013	sekretariát, J. Krpálková
8. Různé	Členky a členové Výboru

Ad bod 1 – Schválení programu

J. Krpálková uvítala všechny přítomné a nechala hlasovat o návrhu programu. Nikdo z přítomných členek, členů, hostek a hostů k návrhu programu nevznnesl námitku a návrh programu byl jednomyslně přijat.

Ad bod 2 – Informace o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí v roce 2012

R. Šafařík konstatoval, že některé členky a členové Výboru z řad resortů se z dnešního jednání omluvili, přičemž někteří z nich bohužel nevyslali své zástupce či zástupkyně. Na jednání Výboru tak není přítomna žádná osoba zastupující MSp a odbor sociálních služeb a sociální práce MPSV. Informace o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí (dále jen „NAP DN“) v roce 2012 tak od těchto útvarů nebudou na dnešním jednání k dispozici. R. Šafařík doplnil, že podrobná zpráva o plnění NAP DN v roce 2012 bude vypracována na základě písemných podkladů od jednotlivých resortů začátkem roku 2013 a měla by být projednána Výborem do konce dubna roku 2013.

J. Krpálková následně vyzvala přítomné zástupce a zástupkyně resortů, aby krátce informovali o plnění NAP DN v tomto roce.

I. Truellová Výbor informovala o hlavních prioritách MZd v oblasti prevence domácího násilí v roce 2012, kterými jsou zejména prevence násilí na dětech a podpora pozitivního rodičovského a sociálních vztahů v rodinách s dětmi. V rámci dotačního programu Péče o děti a dorost byly v roce 2012 podpořeny projekty zaměřené na prevenci násilí ve výchově dětí (příručka pro rodiče) a sexuálního zneužívání dětí (rizika a potřeby dětí jako východisko prevence). V roce 2012 pokračovala činnost Národního koordinačního centra pro prevenci úrazů, násilí a podporu bezpečnosti pro děti a rovněž pokračovala činnost Pracovní skupiny MZd pro prevenci násilí na dětech.

I. Truellová dále doplnila, že do dubna 2014 by mělo dojít ke zřízení Národního registru úrazů, jehož součástí budou i údaje o násilných úrazech v domácím prostředí. Na MZd rovněž

probíhá pilotní projekt, který se zaměřuje na správný postup poskytovatelů zdravotních služeb v případě poskytování zdravotní péče sexuálně zneužitým osobám.

J. Krpálková se dotázala, zda v rámci Národního registru úrazů budou evidovány pouze úrazy osob, které byly hospitalizovány. I. Truellová konstatovala, že ambulantní úrazy nebude možné v Národním registru úrazů z důvodu kapacitní, administrativní a finanční náročnosti sledovat a sledovány tedy budou pouze úrazy, které si vyžádají hospitalizaci. P. Vitoušová se zeptala, zda by tedy nepřicházelo v úvahu provést menší několikaměsíční sondu ambulantně ošetřených úrazů tak, aby bylo možné získat kvalifikovanou představu o tom, jakou část z násilných úrazů tvoří ambulantní ošetření a jakou část hospitalizace. I. Truellová konstatovala, že systémové sondy ambulantně ošetřených úrazů by bylo možné provést například v intervalu jednou za pět let.

H. Frýdová Výbor informovala o konferenci Vzdělávání dětí, žáků a studentů v problematice domácího násilí, která proběhla na MŠMT dne 15. listopadu 2012. Konferenci uspořádalo MŠMT ve spolupráci s MPSV jako součást plnění NAP DN. Zpětná vazba od zúčastněných pedagogických pracovníků a pracovníků byla velmi pozitivní a zájem o účast na konferenci daleko převýšil kapacitní možnosti místnosti pro přibližně 90 osob. Konference rovněž zapůsobila v rámci MŠMT jako impulz, který prohloubil zájem o problematiku domácího násilí. H. Frýdová dále doplnila, že na MŠMT aktuálně probíhá revize rámcových vzdělávacích programů, v rámci které je možné větší pozornost věnovat vzdělávání o domácím násilí.

J. Krpálková konstatovala, že konference zejména ukázala problémy, kterým pedagogičtí pracovníci a pracovníci čelí, pokud chtějí děti o domácím násilí vzdělávat, protože jim chybí metodická a odborná podpora. J. Krpálková dále doporučila, aby úředníci a úřednice na MŠMT zodpovědní za revizi rámcových vzdělávacích programů tyto revize konzultovali i s odborníky a odbornicemi působícími v oblasti rovných příležitostí žen a mužů a prevence domácího násilí. H. Frýdová uvedla, že se domnívá, že konference zapůsobí i směrem k MŠMT v tom smyslu, že se otázce vzdělávání o domácím násilí začne věnovat větší pozornost v rámci jednotlivých odborných útvarů a i v rámci revize rámcových vzdělávacích programů. R. Šafařík požádal H. Frýdovou, aby příslušným útvarům MŠMT tlumočila nabídku Výboru na případnou spolupráci při revizi rámcových vzdělávacích programů s ohledem na problematiku domácího násilí.

T. Elznicová Výbor informovala o plnění NAP DN ze strany MV v roce 2012. MV v současnosti neplánuje zřídit bezplatnou telefonní linku pro osoby ohrožené domácím násilím, a to zejména z finančních důvodů. Tento úkol byl uložen s termínem plnění v roce 2014 a v budoucnu připadá v úvahu například využít prostředky z fondů Evropské unie ze strany nestátních neziskových organizací. J. Krpálková připomněla, že se jedná o úkol uložený MV ve spolupráci s MPSV a nikoli o úkol, který by měly plnit nestátní neziskové organizace. T. Elznicová konstatovala, že dle jejích informací v současnosti nedisponuje MV finančními prostředky na zřízení této linky. P. Vitoušová navrhla, aby byla provedena analýza nákladů zřízení a provozu této linky tak, aby bylo zřejmé, kolik finančních prostředků by bylo zapotřebí. Výbor tento návrh podpořil a navrhl vznik neformální pracovní skupiny v rámci Výboru, která by podklady k analýze nákladů připravila. Zájem o práci v rámci této pracovní skupiny projevíly P. Vitoušová, J. Krpálková, B. Marvanová Vargová, J. Poláková, J. Kosařová. R. Šafařík přislíbil organizačně-koordinační podporu pracovní skupiny. Výbor rovněž doporučil zahrnutí zástupkyně MV do pracovní skupiny.

T. Elznicová dále informovala o aktivitách MV ve vztahu k analýze možnosti zavedení technologií pro dosažení okamžité pomoci osobám ohroženým zvláště závažnou formou domácího násilí, o uspořádaných konferencích a vzdělávacích akcích a o podpoře interdisciplinární spolupráce ze strany MV. T. Elznicová rovněž doplnila informace o dotačním titulu MV zaměřeném na prevenci domácího násilí na seniorech a seniorkách. P. Vitoušová uvedla, že pracovní skupina k otázce domácího násilí páchaného na seniorech a seniorkách, která byla ustavena na minulém jednání Výboru, v rámci tohoto dotačního titulu předložila návrh projektu.

V průběhu projednávání tohoto bodu se z jednání Výboru omluvila jedna členka. Počet přítomných členek a členů Výboru tak klesl na **13**.

Ad bod 3 – Vzdělávání soudců a soudkyň v oblasti domácího násilí

P. Vitoušová omluvila K. Čuhelovou, která se z důvodu nemoci dítěte jednání Výboru zúčastnit nemohla a tlumočila její informace k problematice vzdělávání soudců a soudkyň v oblasti domácího násilí. Pro rok 2013 došlo k dílčímu snížení rozsahu vzdělávání o domácím násilí v rámci Justiční akademie, a to z důvodu priority vzdělávání v oblasti nového občanského zákoníku a ekonomického vzdělávání soudců. V rámci vzdělávání o občanském zákoníku existuje několik modulů, včetně modulu k rodinnému právu, který obsahuje i problematiku domácího násilí. Je na jednotlivých předsednictvech soudů, jaké vzdělávací moduly si objednají. Výhodou je, že Justiční akademie bude poskytovat vzdělávání i přímo na jednotlivých soudech a proto je možné očekávat vysokou účast na těchto vzdělávacích akcích. P. Vitoušová dále tlumočila návrh K. Čuhelové, aby ze strany Výboru byl formulován návrh směrem k Justiční akademii, který by doporučil zařazení celodenního vzdělávání v tematice domácího násilí do plánu vzdělávací činnosti. K. Čuhelová má k tomuto tématu připraveny dvě prezentace – k úpravě domácího násilí v novém občanském zákoníku a k připravovanému zákonu o zvláštním řízení soudním. V případě zájmu je připravena tyto informace prezentovat na příštím jednání Výboru. Členky a členové Výboru projeví o obě prezentace zájem.

R. Šafařík představil návrh usnesení Výboru vyplývající z návrhu K. Čuhelové:

Výbor pro prevenci domácího násilí

vyzývá Radu vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, aby doporučila Justiční akademii zařazení celodenních vzdělávacích aktivit do svého plánu vzdělávací činnosti.

*O tomto návrhu proběhlo **hlasování**: 13 pro, 0 proti, 0 se zdržel. Návrh byl přijat.*

D. Hovorka konstatoval, že se rovněž pokusí v rámci neformálních kontaktů s pracovníky a pracovníkyněmi Justiční akademie možnosti rozšíření vzdělávání o domácím násilí projednat.

V průběhu projednávání tohoto bodu na jednání Výboru dorazila jedna členka. Počet přítomných členek a členů Výboru tak stoupl na **14**.

Ad bod 4 - Informace o aktivitách kyperského předsednictví Rady EU v oblasti domácího násilí a násilí na ženách

J. Krpálková představila podnět Výboru připravený D. Hovorkou k vyjádření výzvy vládě ČR k podpisu a ratifikaci Úmluvy Rady Evropy č. 210 o prevenci a potírání násilí vůči ženám

a domácího násilí (dále jen „Úmluva“). Bližší informace o Úmluvě a připraveném podnětu byly zahrnuty do podkladu k dnešnímu jednání. J. Krpálová doplnila informace o konferenci, která proběhla v rámci Kyperského předsednictví Rady EU a které se zúčastnila společně s R. Šafaříkem a D. Hovorkou. Na konferenci byla mimo jiné zdůrazněna role Úmluvy jako důležitého mezinárodněprávního instrumentu, který posílí standardy prevence a potírání domácího násilí a ochrany jeho obětí. Dosud Úmluvu podepsalo již 24 členských států Rady Evropy, přičemž ČR mezi nimi není. Úmluvou se Výbor již zabýval na svých předchozích zasedáních.

J. Krpálová představila návrh usnesení k tomuto podnětu:

Výbor pro prevenci domácího násilí

považuje za důležité, aby Česká republika podepsala a ratifikovala Úmluvu Rady Evropy č. 210 o prevenci a potlačování násilí vůči ženám a domácího násilí a **doporučuje** Radě vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, aby vyzvala vládu České republiky k podpisu a ratifikaci Úmluvy.

*O tomto návrhu proběhlo **hlasování**: 14 pro, 0 proti, 0 se zdržel. Návrh byl přijat.*

Ad bod 5 – Představení analýzy ekonomických dopadů domácího násilí

K. Kunc shrnul výsledky analýzy ekonomických dopadů domácího násilí v ČR s názvem *Kolik stojí Českou republiku domácí násilí*¹. Prezentace je přílohou č. 1 tohoto zápisu. Zpracovaná analýza je první analýzou svého druhu v ČR a v budoucnu by mohla sloužit jako výchozí podklad pro podrobnější analýzu, jejíž zpracování bylo uloženo NAP DN a kterou MPSV hodlá realizovat v rámci projektu financovaného z Norských fondů. K. Kunc se ve své prezentaci zaměřil zejména na metodologické aspekty spojené se sběrem dat o nákladech souvisejících s domácím násilím. V Evropě dosud vznikly dvě zásadní studie – v Rakousku a Velké Británii. Rakouská studie pracuje jen s částečnými ad hoc náklady, zatímco studie z Velké Británie je dlouhodobější, více komplexní a zahrnuje více oblastí. Velká Británie je díky provedeným navazujícím studiím schopna hodnotit efektivitu přijímaných opatření zaměřených na prevenci domácího násilí z hlediska jejich finančních nákladů. Obecně je možné rozlišit čtyři typy ekonomických nákladů v souvislosti s domácím násilím – náklady veřejných rozpočtů, náklady na straně obětí, náklady na straně zaměstnavatelů a emocionální náklady.

K. Kunc doplnil, že dle analýzy činí ekonomické náklady domácího násilí v rámci státního rozpočtu přibližně 1,3 mld. Kč. Emocionální náklady byly v rámci studie odhadnuty na 19,2 mld. Kč. Studie pracovala jak s tvrdými daty, tak s kvalifikovanými odhady tam, kde přesné statistické údaje nebyly k dispozici. Dále se K. Kunc věnoval problémům spojeným se sběrem dat. V oblasti zdravotnictví je například velmi obtížné přesně vyčíslit konkrétní náklady na ošetření v souvislosti s domácím násilím. Rovněž se jako komplikované jevílo kvalifikovaně odhadnout pracovní čas, který relevantní osoby jako např. policisté a policistky či soudci a soudkyně věnují případům souvisejícím s domácím násilím. Na závěr K. Kunc shrnul doporučení plynoucí ze zkušeností se sběrem dat v rámci provedené analýzy. Jako důležité se jeví provést revizi současně sbíraných dat tak, aby data byla jednotná, jasná

¹ Analýza je dostupná pod odkazem: http://aa.ecn.cz/img_upload/e86dd7311cf60fc96af019aef3dc233c/profem-studie2b-web_1.pdf

a jejich sběr transparentní. Rovněž je nutné věnovat pozornost těm oblastem, ve kterých data chybí anebo jsou dostupná jen částečně. Zejména v oblasti zdravotnictví se ukázala složitost získu relevantních dat. K. Kunc rovněž doporučil v budoucích analýzách pracovat s emocionálními dopady domácího násilí, protože tyto náklady představují klíč ke komplexnímu pochopení celého dopadu domácího násilí.

Z. Bednářová se v rámci diskuze dotázala, jakým způsobem by bylo možné zjistit, kolik času jednotlivý pracovníci a pracovnice stráví s konkrétním případem domácího násilí a poukázala na skutečnost, že časová náročnost jednotlivých případů je často velmi odlišná. K. Kunc odpověděl, že řešením by byla případová studie, která by zkoumala časovou náročnost na více případech tak, aby poskytla širší přehled.

J. Poláková dále doplnila, že studie analyzuje jen velmi malou část skutečných dopadů domácího násilí, které zpravidla nedopadá jen na oběť, ale i na celou rodinu. Cílem studie mimo jiné bylo upozornit MPSV jako realizátora detailnější studie na to, čemu je při sběru dat věnovat pozornost.

Členky a členové Výboru dále doporučili, aby MPSV při zpracovávání vlastní studie ekonomických dopadů domácího násilí úzce spolupracovala s Výborem, který může v této oblasti nabídnout zkušenosti a cenou expertízu. R. Šafařík doplnil, že realizátorem projektu, v rámci něhož bude vznikat studie, bude přímo referát rovných příležitostí žen a mužů a že s úzkou spoluprací s Výborem na aktivitách v rámci projektu se počítá.

J. Dobeš poděkoval proFemu za zpracování velmi kvalitní a přínosné studie, která představuje další z mnoha argumentů, proč věnovat pozornost prevenci a potírání domácího násilí. J. Poláková vyjádřila potěšení nad tím, že se studií pracují již i úředníci a úřednice MPSV a využívají jejich závěrů pro svoji práci.

Ad bod 6 – Informace o činnosti pracovní skupiny pro vytvoření standardů pro azylové domy a pracovní skupiny pro vytvoření standardů práce s násilnou osobou

J. Krpálková shrnula dosavadní činnost pracovních skupin. Pracovní skupina pro vytvoření standardů pro azylové domy vytvořila první návrh standardů, na kterém dále pracuje. Ve chvíli, kdy bude návrh podrobněji rozpracován, bude ostatním členkám a členům Výboru rozeslán k připomínkám. Mezitím se pracovní skupina pro vytvoření standardů pro azylové domy setkala s ředitelem odboru sociálních služeb a sociální práce MPSV (dále jen „odbor 22“) P. Hanušem. V současnosti je odbor 22 proti zahrnutí standardů pro azylové domy do zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách a jeho prováděcích předpisů. Zároveň však odbor 22 vyjádřil vstřícnost k dalšímu jednání a hledání možných mechanismů uplatnění vznikajících standardů. Další jednání s odborem 22 by měla proběhnout v první polovině příštího roku. Výbor dále diskutoval o současných aktivitách MPSV v oblasti transformace sociálních služeb. V této souvislosti J. Dobeš navrhl, aby na příští jednání Výboru byla přizvána osoba zastupující odbor 22, která by o aktuálním vývoji v oblasti transformace sociálních služeb Výbor informovala tak, aby bylo možné sladit aktivity pracovní skupiny pro vytvoření standardů pro azylové domy a aktivity MPSV. Členky a členové Výboru s tímto návrhem vyslovili souhlas. J. Krpálková zároveň dodala, že do příštího jednání s odborem 22 by bylo dobré mít již rozpracovanou pracovní verzi návrhu standardů.

Ad bod 7 – Zhodnocení plánu práce Výboru na rok 2012 a výhled činnosti na rok 2013

J. Krpálková krátce shrnula činnost Výboru v roce 2012. Došlo k naplnění v zásadě všech bodů plánu práce Výboru na rok 2012, přičemž na některých aktivitách bude Výbor nadále pracovat. V příštím roce a zejména v roce 2014 by se měl Výbor soustředit na vyhodnocení efektivity naplňování NAP DN a na návrh dalších kroků v oblasti prevence a potírání domácího násilí, včetně zvážení možného pokračování NAP DN v dalším období. K. Laurenčíková v této souvislosti poukázala na skutečnost, že NAP DN obsahuje většinu z nezbytných opatření a že problémem je zejména ochota a schopnost jednotlivých resortů úkoly obsažené v NAP DN plnit. Úkolem pro další období by tedy spíše než ukládání nových úkolů měla být revize splněných a nesplněných úkolů a zlepšení implementačního mechanismu NAP DN, včetně např. podrobnějších a konkrétnějších indikátorů.

Členky a členové Výboru se shodli na tom, že Výbor by se nadále měl věnovat podpoře přístupu ČR k Úmluvě, kvalitě znaleckých posudků, sledování a vyhodnocování statistik v oblasti domácího násilí a monitoringu aktivit na úrovni EU, OSN a dalších orgánů.

Byly určeny následující termíny jednání Výboru v roce 2013:

14. března 2013 od 13:00
13. června 2013 od 13:00
12. září 2013 od 13:00
12. prosince 2013 od 13:00

Ad bod 8 – Různé

J. Krpálková na závěr poděkovala členkám, členům a hostkám a hostům za jejich účast a podíl na činnosti Výboru v roce 2012 a jednání Výboru následně ukončila.

Jednání bylo ukončeno v 16:15.

Schválila:

J. Krpálková, předsedkyně Výboru

Zapsal: R. Šafařík, sekretariát Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů.